

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

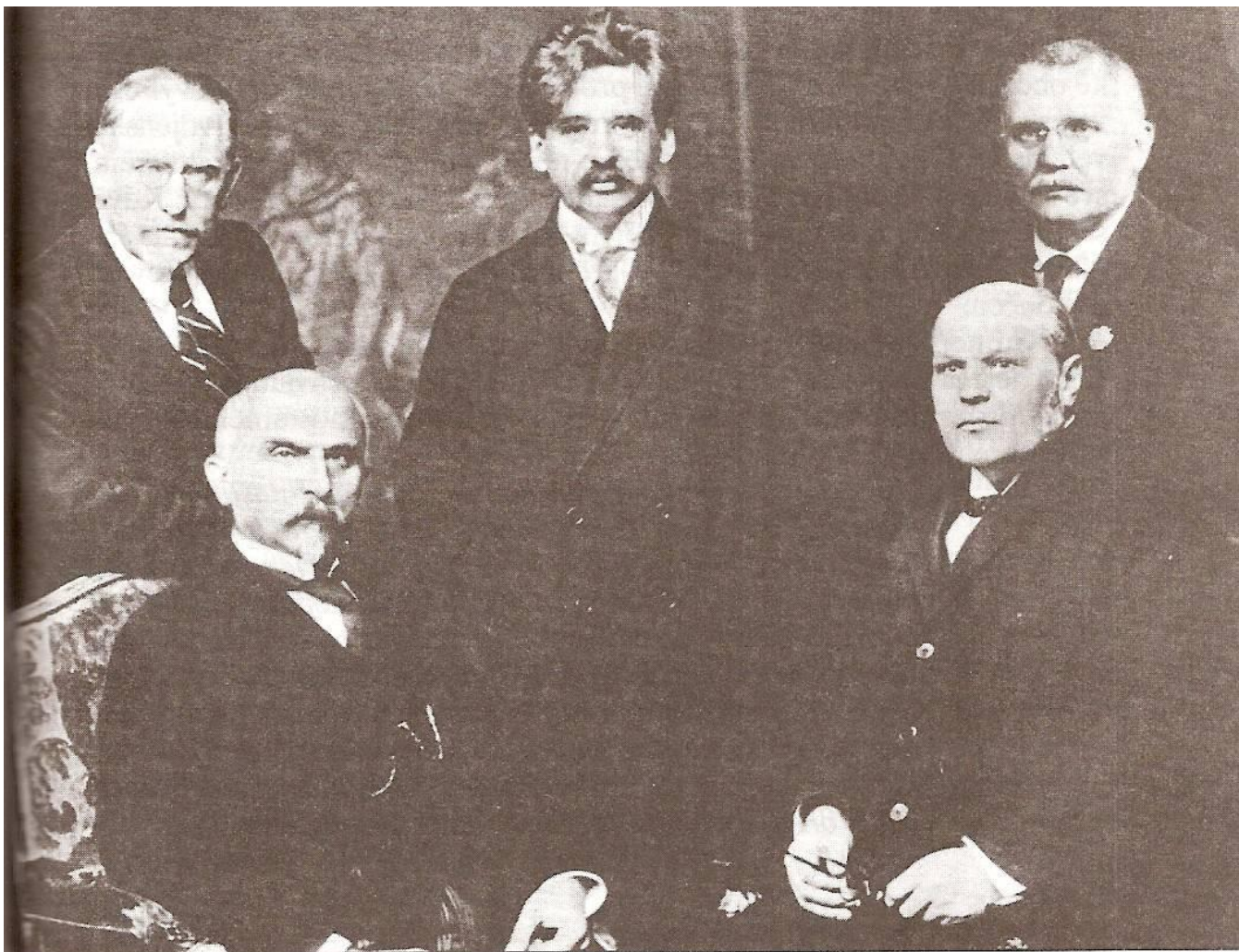
Období 1. republiky

Tato prezentace byla vypracována v rámci projektu Inovace výuky společenských věd.
Registrační číslo: CZ.1.07/1.1.04/03.0045

http://cs.wikipedia.org/wiki/Obecn%C3%AD_d%C5%AFm

*Muži 28. října — sedící zleva: A. Rašín, A. Švehla,
stojící zleva F. Soukup, J. Stříbrný a V. Šrobár*

Prozatímní národní shromáždění (14. – 15. listopadu 1918)

- **PNS** bylo poskládáno na základě voleb do rakousko-uherského parlamentu z roku 1911.
- 254 členů - Slovensko bylo zastoupeno 44 poslanci.
Menšiny neměly zastoupení žádné.
- Na základě poválečné deklarace prezidenta USA Woodrowa Wilsona, která hovoří o právu každého člověka na sebeurčení, se většina sudetských Němců hlásila k Německu či Rakousku.
- Maďaři na jihovýchodě Slovenska se hlásili zase k Maďarsku.

Prezident a Vláda všennárodní koalice

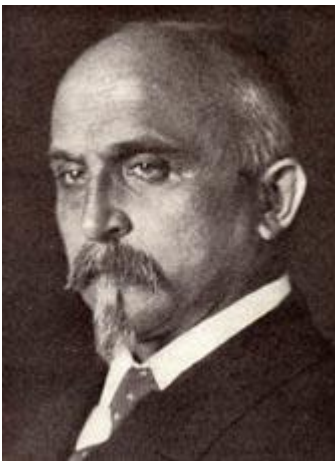
Tomáš Garrigue Masaryk

Karel Kramář

Členové 1. čsl. vlády

Alois Rašín

Antonín Švehla

Edvard Beneš

M. R. Štefánik

Vavro Šrobár

61/1918 Sb.ZÁKON

ze dne 10. prosince 1918, jímž se zrušují šlechtictví, řády a tituly

- § 1

Šlechtictví a řády, jakož i veškerá z nich plynoucí práva se zrušují, rovněž tak tituly, pokud byly udělovány jako pouhá vyznamenání. V platnosti zůstávají takové tituly, na které lze splněním předepsaných podmínek nabyti právního nároku (titul doktorský, inženýrský atd.), pak tituly, jež vyjadřují skutečně zastávanou úřední hodnost,

a vyznamenání udělovaná vysokými školami (čestné doktoráty apod.). Bývalí šlechtici nesmějí užívati svého rodného jména s přídomkem nebo dodatkem vyznačujícím šlechtictví.

- § 2

Občané republiky Československé nemohou ani v cizině platně přijímati vyznamenání, pokud byla předcházejícím paragrafem zrušena

- § 3

Ministru vnitra ukládá se, aby v dohodě se zúčastněnými ministry zákon tento provedl.

- § 4

Zákon tento nabývá platnosti dnem vyhlášení.

- Dr. **Karel Kramář** v.r.
A. Švehla v.r.

- Stalo se v Praze v budově tehdy již bývalého zemského sněmu na Malé Straně.

Československé mince

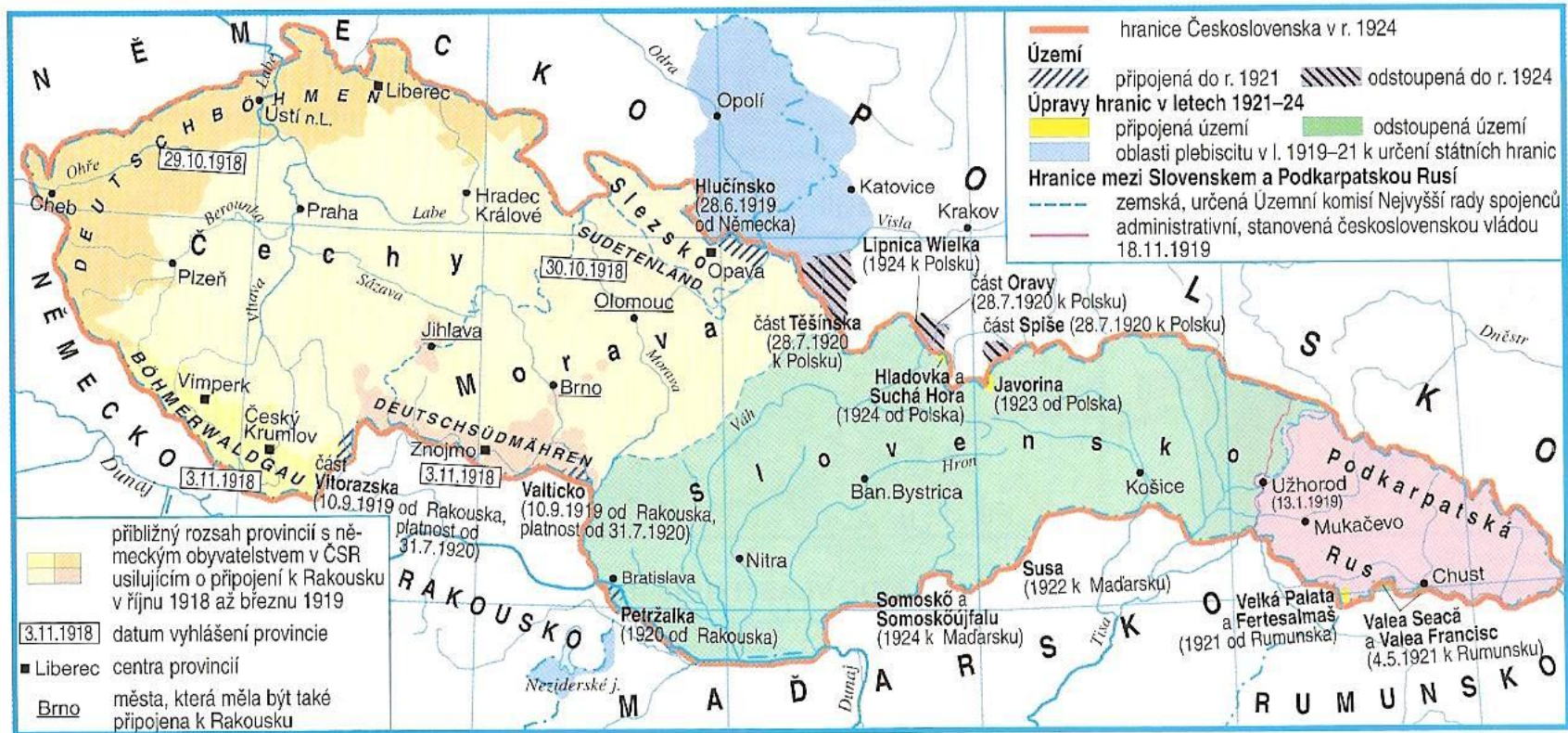
Začátkem března 1919 proběhla měnová rozluka s Rakousko-Uherskem. Základem československé měny se stala koruna československá (Kč). Rakousko-uherské bankovky byly okolkovány.

Pařížská mírová konference

- Mírová konference v Paříži z ledna 1919 uzavřela většinu územních sporů. Československou delegaci vedli Karel Kramář a ministr zahraničí Edvard Beneš.
- Konference schválila vyhlášení Československé republiky, rozprostírající se na území historických zemí Koruny české (Čech, Moravy a Slezska) a části Horních Uher (Slovensko a Podkarpatská Rus).
- Lužice, které Beneš nárokoval na základě příslušnosti k Českému království do třicetileté války, zůstaly německé. Dohoda stvrzující konferenci byla podepsána 10. září 1919.

63. ÚZEMÍ REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ (ČESKOSLOVENSKA) S ÚPRAVAMI HRANIC DO ROKU 1924

Problémem byly samotné hranice státu:

- S Německem a Rakouskem se hranice vyřešila na základě historického vývoje.

Německé obyvatelstvo v českém pohraničí (tzv. Sudety) však vyhlásilo 4 samostatné německé provincie, které chtěly zůstat součástí Rakouska nebo připojit se k Německu. V pohraničí musela zasáhnout československá armáda.

Slovensko

- s Maďarskem však žádné historické hranice neexistovaly. Hranice proto určila zmiňovaná konference v Paříži na základě Benešových 7 memorand. I přes potvrzení smlouvy v Trianonu z roku 1920 musela na území Slovenska zasáhnout československá a rumunská armáda.

Těšínsko

- vznikl i spor o území Těšínska. Z pohledu historického práva náleželo celé Těšínsko k zemím Koruny české, nárok si na něj z etnických důvodů ale činilo i nově vzniklé Polsko. Po krátkém (osmidenní válka) československo-polském vojenském střetnutí bylo Těšínsko rozhodnutím mezinárodní arbitráže ve Spa rozděleno mezi oba státy.

Podkarpatská Rus

- poslední spor byl ohledně průmyslově zaostalé Podkarpatské Rusi, kterou si nárokovala kromě Československa také Sovětská Ukrajina a Maďarsko. Situaci opět musela řešit československá armáda.

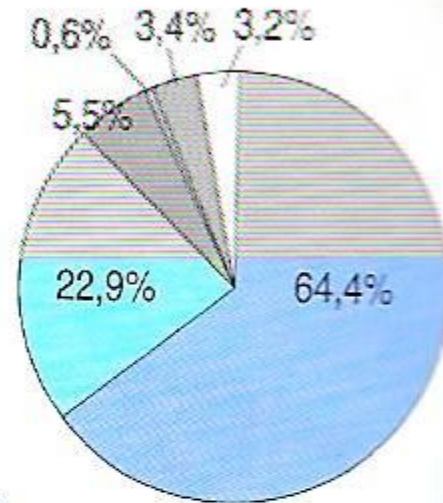
„Československý národ“

- Obyvatelé se na základě ústavy považovali za příslušníky „československého národa“.
- Oficiálním jazykem byla čeština a slovenština.
- Vytvořit pojem československý národ a spojit tak Čechy a Slováky v Čechoslováky bylo nutné zejména pro zahraniční politiku, jelikož stát měl daleko více obyvatel hlásících se k německé národnosti, než bylo Slováků.
- Ústava zajišťovala menšinám, které však tvořily více jak 20 % populace, naprostou rovnoprávnost (užívání svého jazyka ve školách, úřední jednání...).

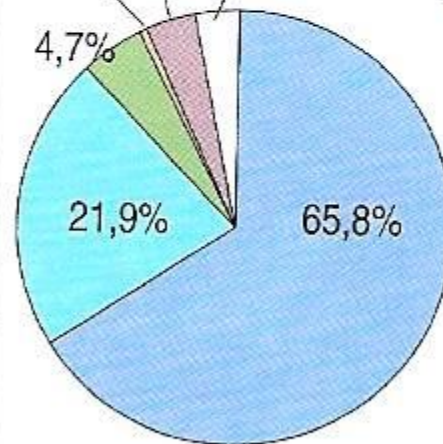
NÁRODNOSTNÍ SKLADBA OBYVATELSTVA ČESKOSLOVENSKA V LETECH 1921 A 1930

1921

Počet obyvatel
v roce 1921:
13 613 000

0,6% 3,7% 3,3%
4,7%

1930

Počet obyvatel
v roce 1930:
14 730 000

Politický systém

- Nová ústava (29.2.1920) nahradila provizorní ústavu z roku 1918.
- V Československu byl ustanoven politický systém parlamentní demokracie:
v čele Národní shromáždění: Senát
Poslanecká sněmovna.
- Členové parlamentu byli voleni na základě všeobecné volby.
- Parlament měl jak výkonnou, tak zákonodárnou moc. Až Později přešla výkonná moc na vládu a prezidenta.
- **Prezident** byl volen parlamentem na 7 let a jmenován vládou. Ústava umožňovala vládě poměrně velké pravomoci, zejména v oblasti lokálních problémů.

- PRAŽSKÝ HRAD

- sídlo prezidenta republiky

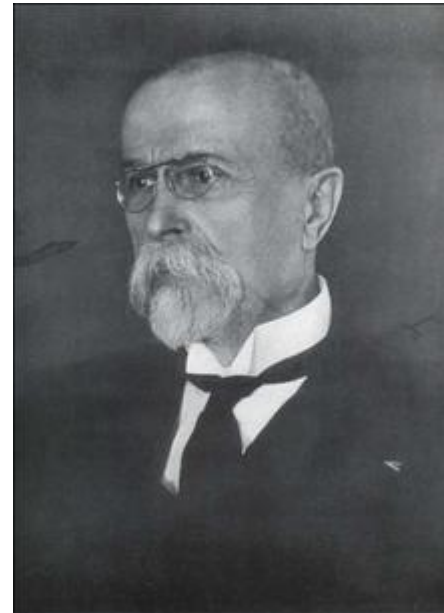
KRAMÁŘOVA VILA

- sídlo premiéra

Volby do Národního shromáždění

- 18. 4. 1920 – Poslanecká sněmovna
- 25. 4. – 1920 – Senát
- Květen 1920 – TGM zvolen znovu prezidentem

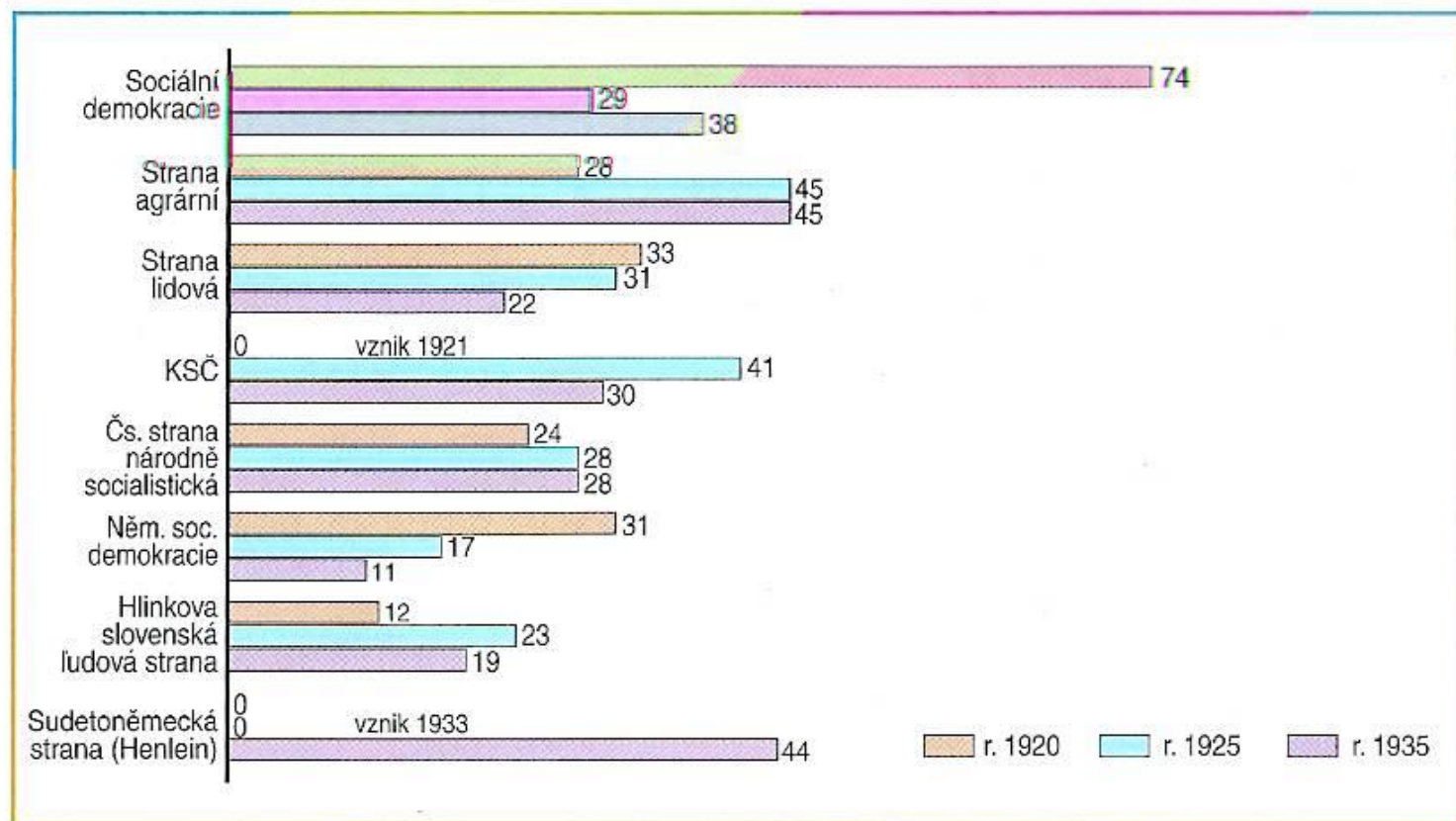

Politické strany 1. republiky

Páteř vlády - pět politických stran (tzv.“Pětka“):

- **Agrární strana**
- **Československá sociálně-demokratická strana**
- **Československá straně národně socialistická**
- **Československá národní demokracie**
- **Československá strana lidová**

POČET POSLANCŮ NEJSILNĚJŠÍCH POLITICKÝCH STRAN V ČSR V LETECH 1920, 1925 A 1935

Extremistické strany

❖ **Nacionalistické strany:**

- DNSAP (německé pohraničí – Sudety)
- Hlinkova ľudová strana (Slovensko)
- Fašistická obec (Radola Gajda)

❖ r. 1921 **Komunistická strana Československa**

(od r. 1929 - v čele Klement Gottwald)

x

r. 1923 – ZÁKON NA OCHRANU REPUBLIKY

5. 1. 1923 – atentát na Aloise Rašína

Zahraniční politika

- **Edvard Beneš**, československý ministr zahraničí v letech 1918-1935.
- Beneš věřil ve **Společnost národů**, která propagovala poválečný status quo a zaručovala bezpečnost nově založených států.
- Vyjednal také **Malou dohodu**, která měla zabránit maďarskému revanšismu a obnovení Rakousko-Uherska.
- Orientoval zemi na politiku **Velké Británie a hlavně Francie**. Velká Británie si stála za svou izolující politikou. S Francií však podepsal dohodu o spolupráci (1924).
- Benešova politika však dostala ránu v roce **1925**, kdy byl přijat dokument „Locarno“, který přijal Německo do Společnosti národů, ale hlavně umožňoval Německu jednat o svých hranicích. To logicky Československu nahánělo strach. Obavy se ještě zvětšily v roce 1933, kdy se Adolf Hitler dostal k moci.
- Beneš se proto obrátil k Sovětskému svazu a v roce 1935 uzavřel **československo - francouzsko-sovětské spojení**, které obsahovalo dohodu, že ruská pomoc přijde - ale pouze v případě, že první pomůže **Francie**.
- V roce **1935** Beneš nahradil Masaryka v prezidentském úřadu.

Hospodářský vývoj

- České země – průmysl: těžba uhlí
- strojrenství
- spotřební průmysl
- (textilní, sklářský, cukrovarnický, pivovarnický, výroba obuvi)

- Slovensko – agrární země
- Podkarpatská Rus

Českomoravská – Kolben a Daněk

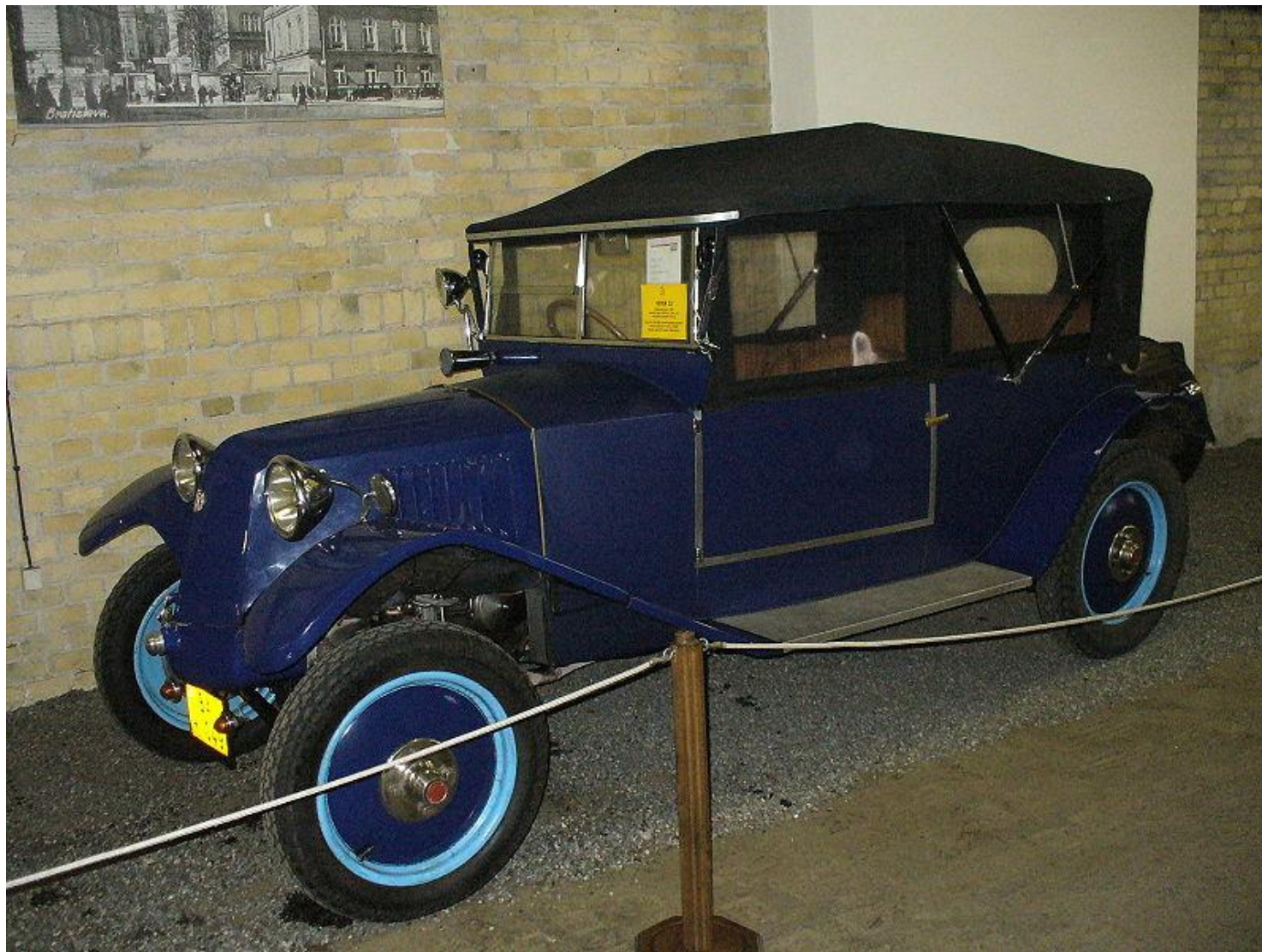
Škoda Plzeň

Zbrojovka Brno

Tatra

Jawa

Avia (od r. 1928 součást Škody)

- r. 1927 – zavedena pásová výroba

Solo Sušice

Živnobanka

Jaroslav Preiss

Pozemková reforma

r. 1919 – 1920 – přerozdělení půdy velkostatků nad 250 ha

**Antonín Švehla, předseda agrární strany (1909–1933)
a předseda vlády (1922–1929)**

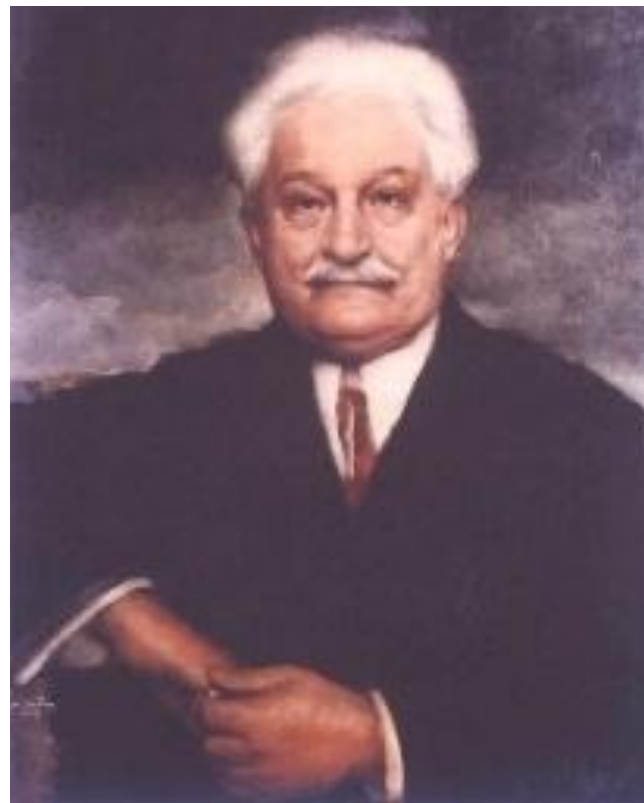
Kultura

Pátečníci

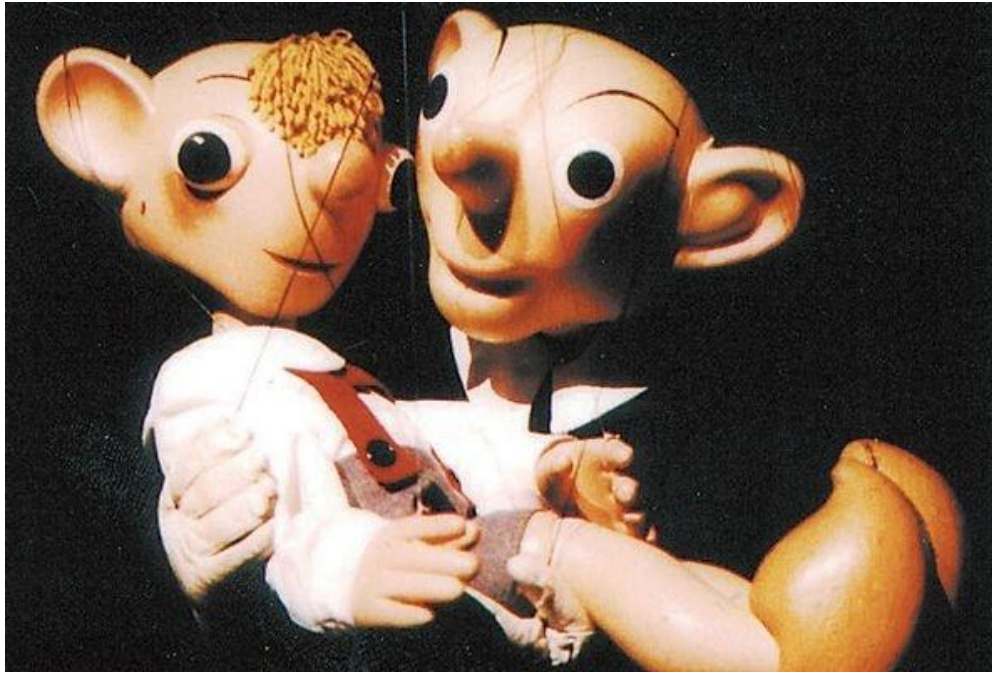

<http://cs.wikipedia.org/wiki/P%C3%A1te%C4%8Dn%C3%ADci>

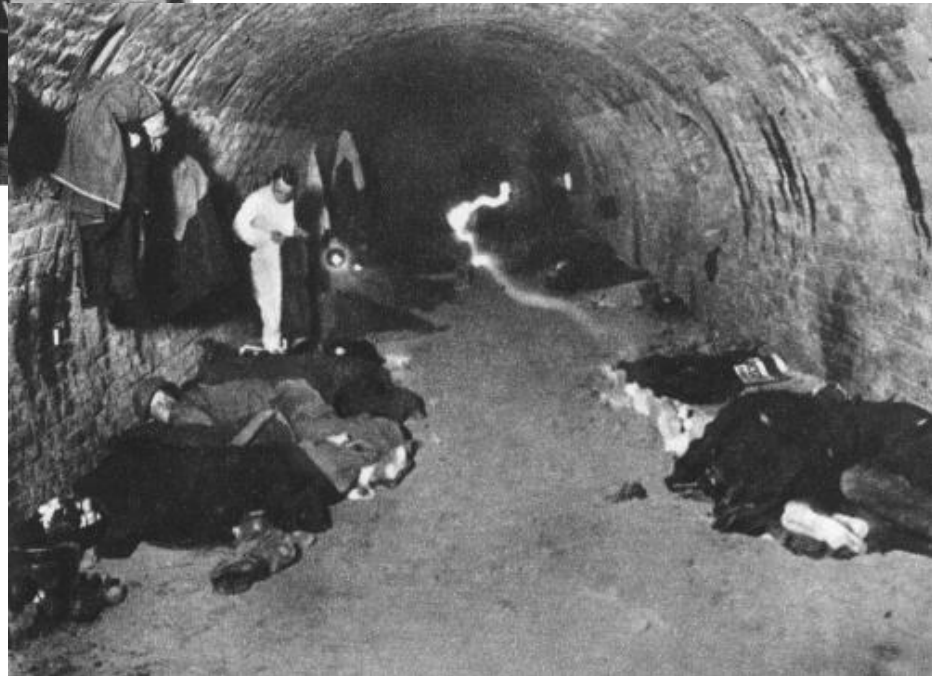
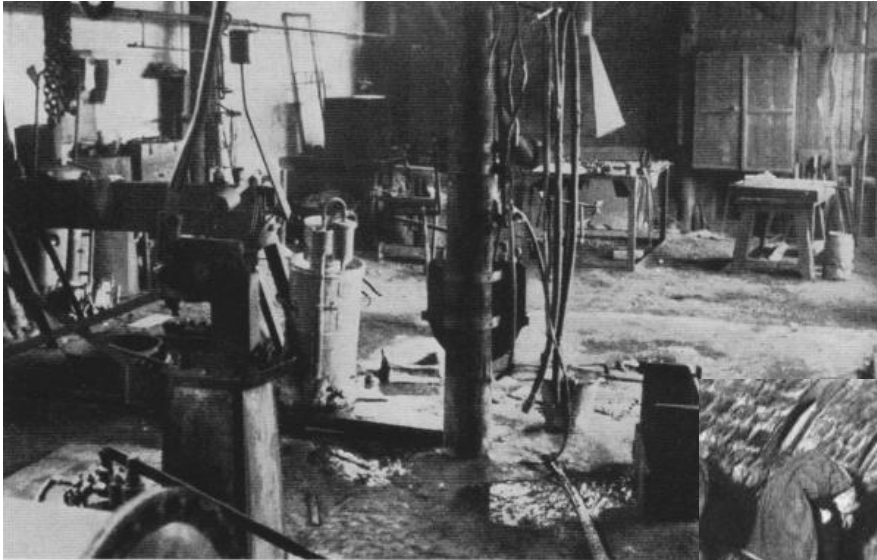
Hudba – Leoš JANÁČEK

http://cs.wikipedia.org/wiki/Leo%C5%A1_Jan%C3%A1%C4%8Dek

Velká hospodářská krize

Procento nezaměstnaných v letech 1929-1934

	1929	1930	1931	1932	1933	1934
USA	8,2	14,5	19,1	23,8	24,3	20,9
Německo	9,3	15,3	23,3	30,1	26,3	14,9
Velká Británie	10,4	16,1	21,3	22,1	19,9	16,7
Československo	2,2	4,5	8,3	13,5	16,9	17,4
Rakousko	12,3	15,0	20,3	26,1	29,0	26,3

Pokles indexu průmyslové výroby v letech 1929—1934:

	1929	1930	1931	1932	1933	1934
USA	100	81	68	54	64	66
Německo	100	86	68	53	61	80
Velká Británie	100	92	84	84	88	99
Československo	100	89	81	64	60	67
Rakousko	100	85	70	61	63	70

- Krize měla dopad na **nezaměstnanosti** (920 000 (oficiálně) - 1 300 000 obyvatel skutečně)
- na poklesu mezd (o 17 - 20%).
- Velmi početnou skupinu obyvatelstva před válkou tvořili živnostníci - během krize malí podnikatelé zanikli (proletarizace, **pauperizace** (zchudnutí středních vrstev), stali se námezdními silami.
- V průběhu krize zkrachovalo 50 000 ševců a 30 000 krejčích.
- Postižení úředníci a státní zaměstnanci byli propuštěni, byly jim sníženy platy nebo byli předčasně penzionováni (za méně peněz).
- Bylo nezaměstnáno též asi 50 000 příslušníků inteligence.
- Absolventi škol nenacházeli práci a patřičné uplatnění.

Důsledky krize:

- **KSČ organizuje protestní akce** v době hospodářské krize (demonstrace, pochody hladu, stávky)
 - cíl: bojovat za mzdy, za to být zaměstnán
 - proti nim tvrdě postupuje vláda (tehdejší ministr vnitra
- dr. J. Slávik):
 - 1930-32 střelba do protestantů
 - vyvolává to odpor mezi spisovateli, novináři, herci
 - v Radotíně u Prahy, v Duchcovském viaduktu 4 zastřelení
 - ve Slovenských Košútách, v Podkarpatské Rusi v Chustu
 - ve Frývaldově 8 mrtvých;
- za 4 roky krize zastřeleno 30 - 40 lidí, 160 raněných
- - důsledkem byla rostoucí solidarita dělnictva, vznikla solidarita mezi dělníky a maloburžoazními živnostníky (projevuje se to ve stávkách, kde bylo dělnictvo zásobováno jídlem živnostníky)

Velká mostecká stávka

- hornická stávka - několik tisíc horníků z 31 dolů
- od 23. března do 19. dubna 1932 na dolech v severozápadních Čechách a byla podpořena i menšími stávkami na Kladensku a Ostravsku..
- hlavní požadavky stávkujících: zastavit snižování mezd a propouštění horníků.

Po jejich částečném splnění byla stávka ukončena. Stala se největší stávkou v Československu, která nebyla potlačena.

Nacionalismus v pohraničí

- **DNSAP se snažila získat co nejvíce voličů** (nahrávají tomu důsledky krize)
 - organizují různé vrstvy obyvatel, snaží se proniknout mezi mládež; sleduje politiku Hitlerovy NSDAP
 - = **pátá kolona** (= síla uvnitř země, která pomáhala něčemu z vnějšku)
 - cílem Hitlerovy politiky bylo rozbít dosavadní poměry v Evropě a vytvořit hegemonii Německa
- - **DNSAP je finančně podporována z Německa**
 - 1933 vydán **zákon o zákazu a rozpuštění protidemokratických stran** (rozpuštěna DNSAP, DNP)
 - **1933 vznikla Sudetoněmecká vlastenecká fronta v čele s Konrádem Henleinem**
 - oficiálně nepopírala československý stát, ale využívala demokracie státu
 - **1935 se přejmenovala na SdP (Sudetendeutsche Partei)**

Ein Volk - Ein Reich - Ein Führer

HEIMKEHR IN DAS ALTREICH:
SARLAND: 1.3.35 • ÖSTERREICH: 12.3.38 • SUDETENLA

Konrád Henlein
(1898 – 1945)

Bundesarchiv, Bild 183-H13192
Foto: o. Ang. | 3. Oktober 1938

Karl Hermann Frank

(1898 - 1946)

Nacionalismus na Slovensku

- 1930 HL'S poprvé vyjádřila požadavek autonomie na svém sjezdu v Rožumberoku
- 1933 se v Nitře konaly **oslavy založení 1. křesťanského kostela (833) - 1100 let**
 - měla to být manifestace jednoty (dostavili se představitelé státu)
 - HL'S to změnila v protičeskoslovenské vystoupení- oficiálně vysloven program **Hlinkovy ľudové strany: autonomie**
 - další představitelé HL'S: Jozef Tiso, Ferdinand Ďurčanský, Karol Sidor

Andrej Hlinka (1864 – 1938)

Jozef Tiso

(1887 – 1947)

Tomáš Garrigue Masaryk

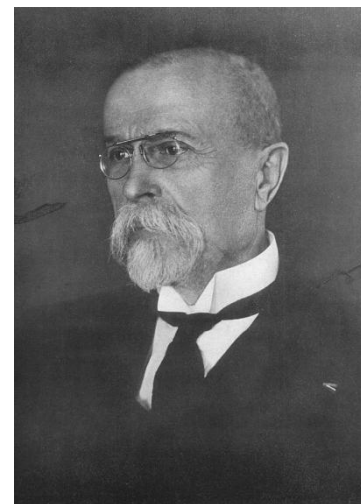
24. 5. 1934 – počtvrté prezidentem

14. 12. 1935 – ze zdravotních důvodů abdikoval

14. 9. 1937 - T.G.M. zemřel

„dokud bude žít Masaryk, Hitler nezačne válku“.

- osmdesátým narozeninám byl přijat tzv. Lex Masaryk obsahující větu:
„*Tomáš Garrigue Masaryk zasloužil se o stát*“.

- Za klíčový podíl na vzniku samostatného nezávislého státu byl označen za **Prezidenta Osvoboditele** (zákon č. 232/1935 Sb. z. a n., z 21. prosince 1935)

18. 12. 1935 – E. Beneš
prezidentem ČSR

Kamil Krofta

29. 2. 1936 – 22. 9. 1938

ministr zahraničí

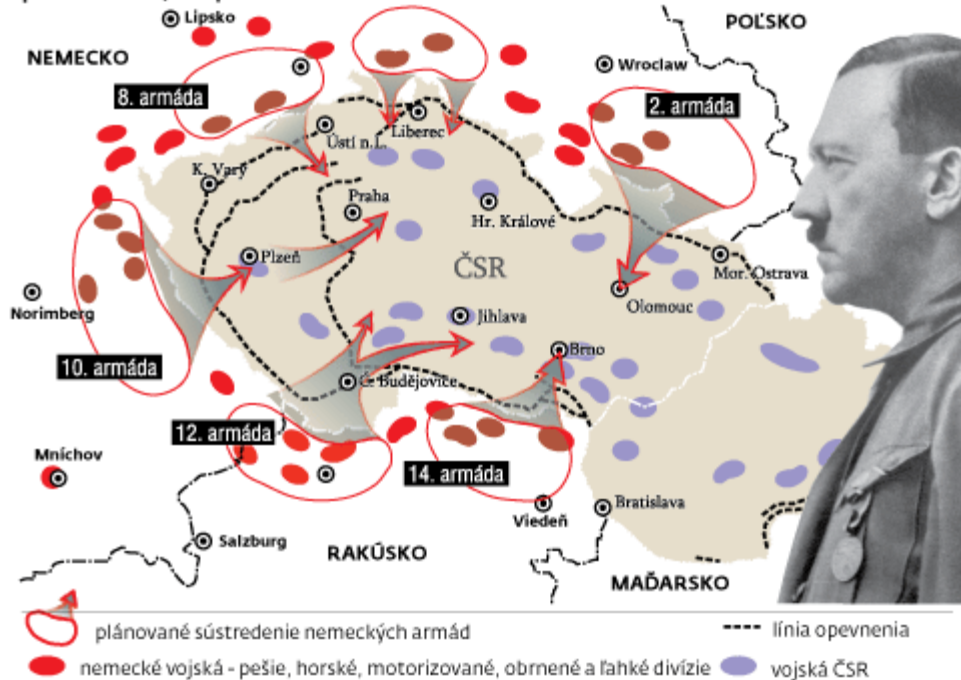
r. 1935 – smlouva s Francií a SSSR o vzájemné pomoci

r. 1937 – Fall Grün

- SdP Sudetendeutsche Partai
- Sudetendeutscher Freikorps

"Je mojim nezmeniteľným rozhodnutím v blízkej budúcnosti vojensky zničiť Československo", týmito slovami Adolfa Hitlera začínala rozpracovaná verzia nemeckého útoku na ČSR, ktorú poznáme pod názvom Fall Grün. Jeho bleskovým uskutočnením mala nemecká armáda za cenu čo najmenších strát v niekoľkých dňoch obsadiť územie ČSR. Základy plánu stanovil nemecký vodca na schôdzke s vrchným veliteľom wehrmachtu Wilhelmom Keitelom pred 70. rokmi, 21. apríla 1938.

2.5. 1935 - pod krycím názvom Schulung (školenie) bol schválený prvý plán vojenských operácií pre prípad vojny s ČSR.

5.11. 1937 - Adolf Hitler prvýkrát upresnil časový harmonogram nemeckej agresie. Ako prvé objekty expanzie určil Rakúsko a Československo.

21.4. 1938 - Hitler na schôdzke s vrchným veliteľom wehrmachtu Wilhelmom Keitelom stanovil základy operácie Fall Grün.

28.9. 1938 - Nemecko skončilo prípravy na uskutočnenie plánu.

30.9. 1938 - Československá vláda prijala výsledky Mnichovskej konferencie. Fall Grün sa tak neuskutočnil.

Pomer síl Nemecka a Československa

september 1938	Nemecko	ČSR
divízie	39	37
lietadlá	2400	1500
tanky	720	400
branná sila	1 825 000	1 645 000

ČTK

http://cs.wikipedia.org/wiki/Fall_Gr%C3%BCn

23. – 24. 4. 1938 – sjezd SdP – Karlovy Vary

- Obnovu plné rovnoprávnosti německé národní skupiny s českým národem.
 - Uznání německé národní skupiny jako právnické osoby k ochraně tohoto rovnoprávného postavení ve státě.
- Uznání nedotknutelnosti německého sídelního území.
- - Vybudování samosprávy v německém sídelním území ve všech oblastech veřejného života, pokud jde o zájmy a záležitosti německé národní skupiny.
- - Vytvoření zákonných ochranných opatření pro ty státní příslušníky, kteří žijí mimo uzavřené sídelní území svého národa.
- - Náprava veškerého bezpráví a nahrazení všech škod, které sudetským Němcům v důsledku tohoto bezpráví vznikly.
- - Uznání a provedení zásady: v německém území němečtí úředníci a veřejní zaměstnanci.
- Plná svoboda přiznání se k německému národu a německému světovému názoru.

http://cs.wikipedia.org/wiki/Sudeton%C4%9Bmeck%C3%A1_strana

Věrní zůstaneme (15. 5. 1938)

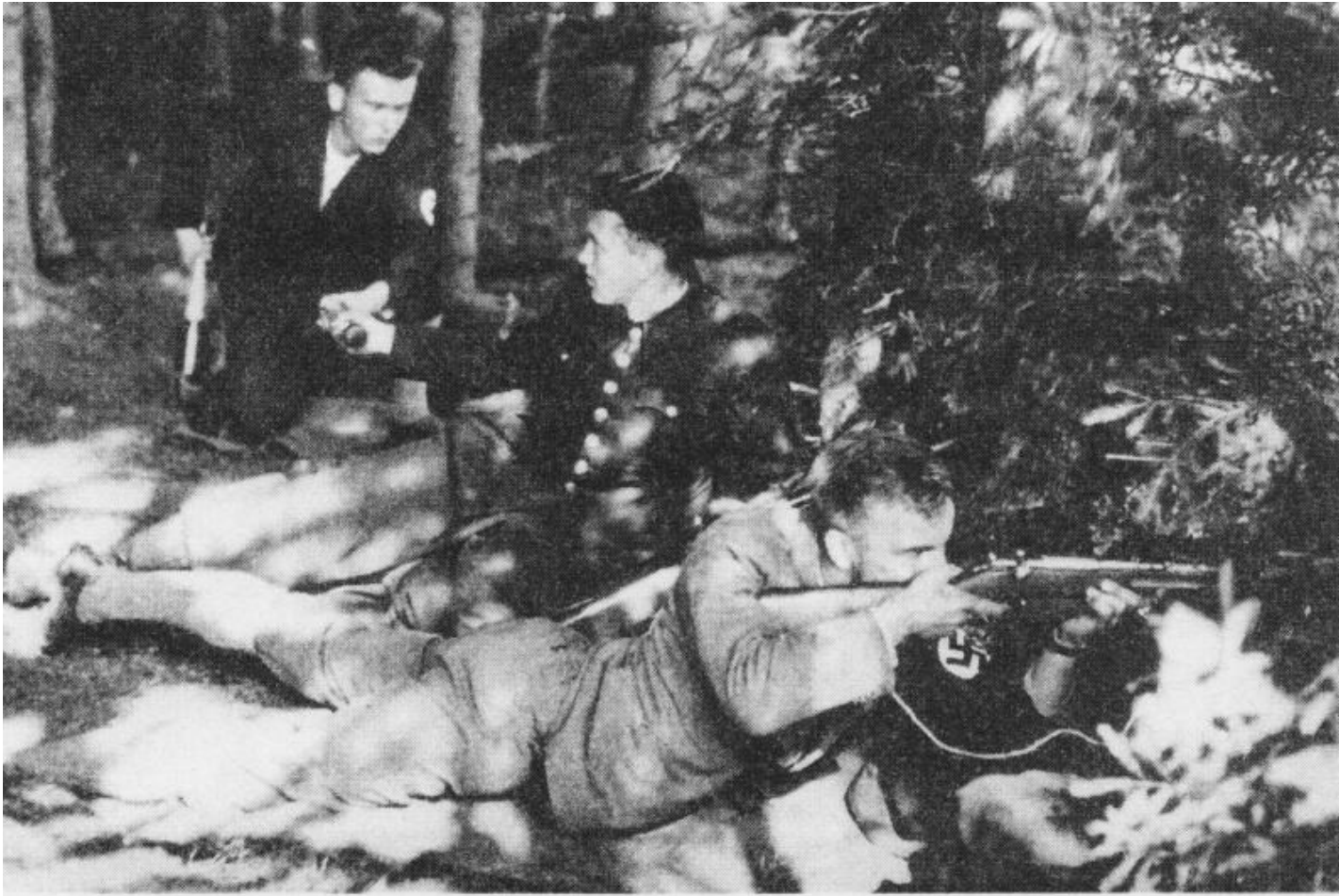
20. 5. 1938 – částečná mobilizace

Lord Walter Runciman (3. 8. – 16. 9. 1938)

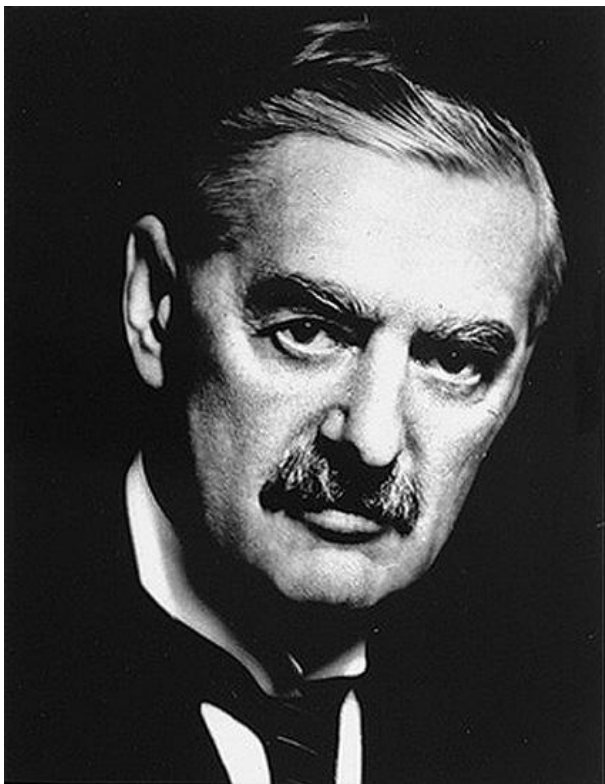
- *"Dále jsem dospěl k názoru, že ty pohraniční okresy mezi Československem a Německem, kde sudetoněmecké obyvatelstvo tvoří významnou většinu, by měly okamžitě dostat právo na sebeurčení. Pokud bude nutné nějaké odstoupení území, a já myslím že bude, mělo by být provedeno okamžitě a bez zdržování."*

Září 1938 – teroristické akce Freikorpsu

19. 9. 1938 - britská a francouzská vláda navrhly odstoupit české pohraničí.

Bundesarchiv, Bild 183-H13007
Foto: o. Ang. | 30. September 1938

- 20. 9. 1938 Čs. Hodžova vláda odmítla.
- 21. 9. 1938 vznikl "Výbor na obranu republiky".

Milan Hodža – předseda vlády
V letech 1935 -1938

21. 9. 1938 - britský a francouzský velvyslanec požádali ultimativně v noci prezidenta Beneše, aby vláda změnila svůj odmítavý postoj. Vláda poté vyslovila souhlas.
Mohutné demonstrace proti tomu!

http://cs.wikipedia.org/wiki/Mnichovsk%C3%A1_dohoda

Bundesarchiv - Bild 183-1063-1017-312

Foto: o. Ang. | 22. September 1938

22. 9. 1938 odstoupila Hodžova vláda, nahradila ji vláda gen. Syrového.

**Jan Syrový – ministerský
předseda
(22. 9 – 30 .11. 1938)**

Nová československá vláda

V čele armádní generál Syrový

Čik. 2 Prahy. Prezident republiky vydal včera vlastnoručně list volávací zvláštní.

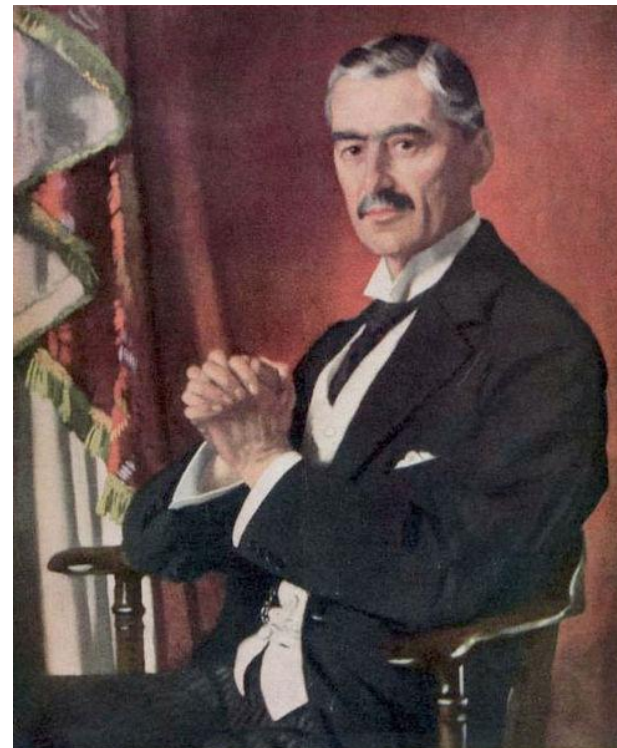
Posle generála Syrový. Jmenují Vás předsedou vlády a poradcem Váš zároveň členem ministerstva národní obrany. Jmenují předsedu branného výboru tělovýchovných organizací MUDr. Stanislava Bukovského a primátora M. města Prahy Dr. Petra Zeníklo ministrem. Zároveň jmenují ministrem národnostního výstavce a spolupráce ministra Dr. Kratochvíle ministrem zahraniškové věci zemského prezidenta Jana Černého ministrem války, odborového přednostu JUDr. Joa. Kalouse ministrem finanční, odborového přednostu Engelberta Šuberta ministrem školství a národní osvěty, prvního prezidenta Nejvyššího soudu Dr. Vladimíra Fajnera ministrem spravedlivosti, odborového přednostu JUDr. Jana Janáčka ministrem práva, obchodu, živnosti, odborového přednostu Dr. Jindřicha Kamenického ministrem telegrafie, švicarého prezidenta Fr. Nováka ministrem veřejných prací, odborového přednostu Ing. Dr. Edv. Reicha ministrem zemědělství, odborového přednostu JUDr. Bedřicha Horáka, ministrem soc. práce, posl. JUDr. Stanislava Moutla ministrem veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy, odborového přednostu Dr. K. Danovského ministrem pošt a telegrafů, odborového přednostu Dr. Josefa Fríka ministrem pro nedovolení náhod a organizaci správy, a bývalého výstavce Hugona Vavřelky ministrem.

Armádní generál Syrový v. r., Dr. Edvard Benš v. r.

Jan Syrový narozen 24. srpna 1882 v Třebíči na Moravě. Sloužil ve vojsku, účastnil se několika bojů na československém území. Po válce byl jmenován velitelem 1. československé armády v Rusku. Roku 1918 byl se svým oddílem povolán do vlasti. Roku 1921 byl jmenován velitelem 1. československé armády v Rusku. Roku 1921 byl jmenován velitelem 1. československé armády v Rusku.

22. 9. 1938 druhá cesta N. Chamberlaina k Hitlerovi, tentokrát do **Bad Godesbergu**. Informoval jej o přijetí podmínek Čs. vládou. Hitler navíc žádal splnění požadavků i Polska a Maďarska.

- 23. 9. 1938 Syrového vláda prohlásila Hitlerovy požadavky za nepřijatelné a vyhlásila **všeobecnou mobilizaci**. Národ to nadšeně přijal.

http://cs.wikipedia.org/wiki/Mnichovsk%C3%A1_dohoda

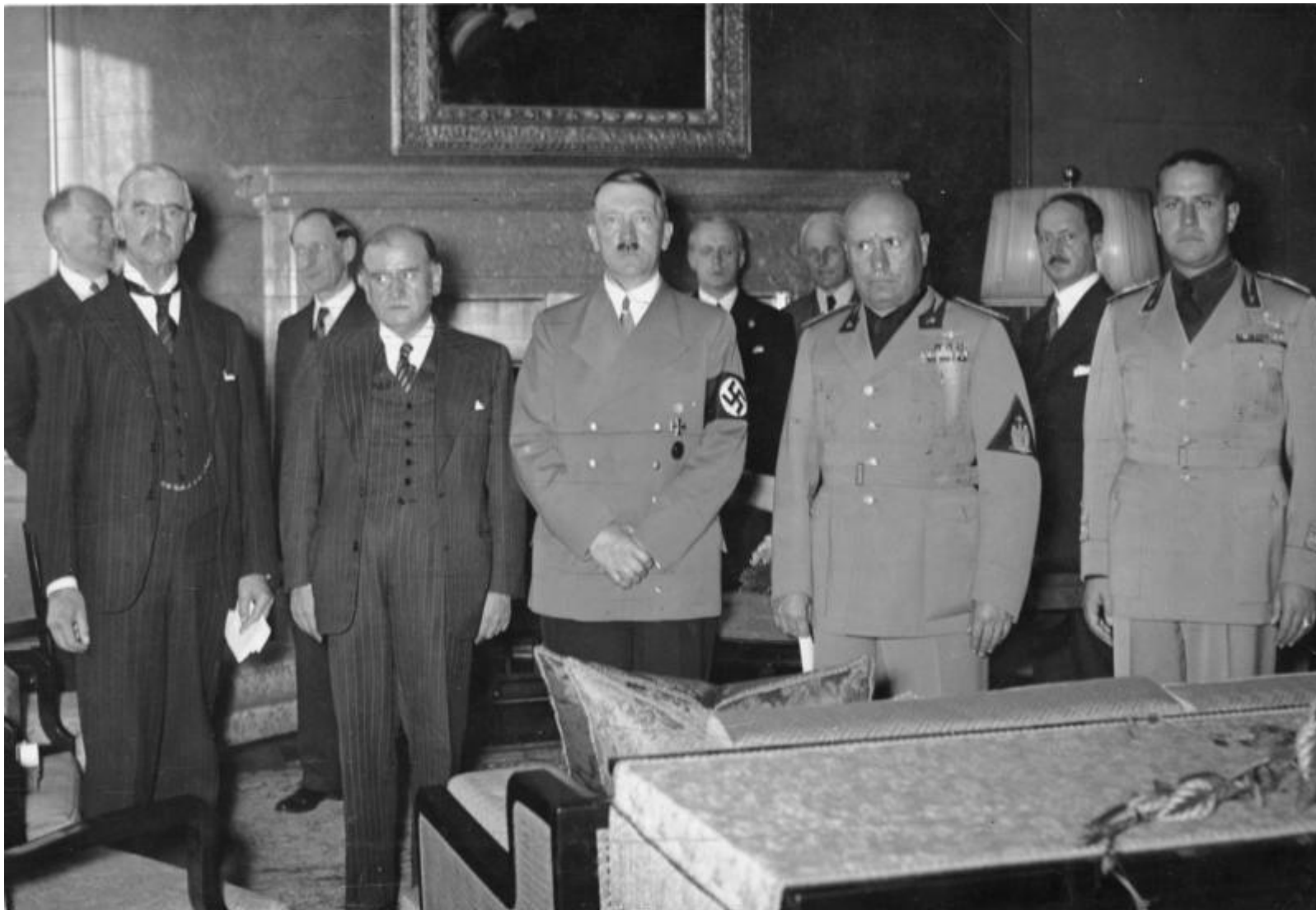
- 27. 9. 1938 - N. Chamberlain odmítl pomoc Československu, totéž i Francie.
- Benito Mussolini požádán o zprostředkování.

Mnichov

- 29. 9. 1938
- A. Hitler – Německo
- B. Mussolini – Itálie
- N. Chamberlain - Velká Británie
- E. Daladier - Francie.

Po půlnoci dne 30. 9. 1938 byla podepsána dohoda, která plně akceptovala německé požadavky. ČSR nebyla k jednání přizvána.

Konec 1. republiky

- 30. 9. 1938 přijala na Pražském hradě vláda za účasti prezidenta E. Beneše mnichovský diktát.

Bundesarchiv, Bild 183-58507-003
Foto: o. Ang. | 1938 September - Oktober

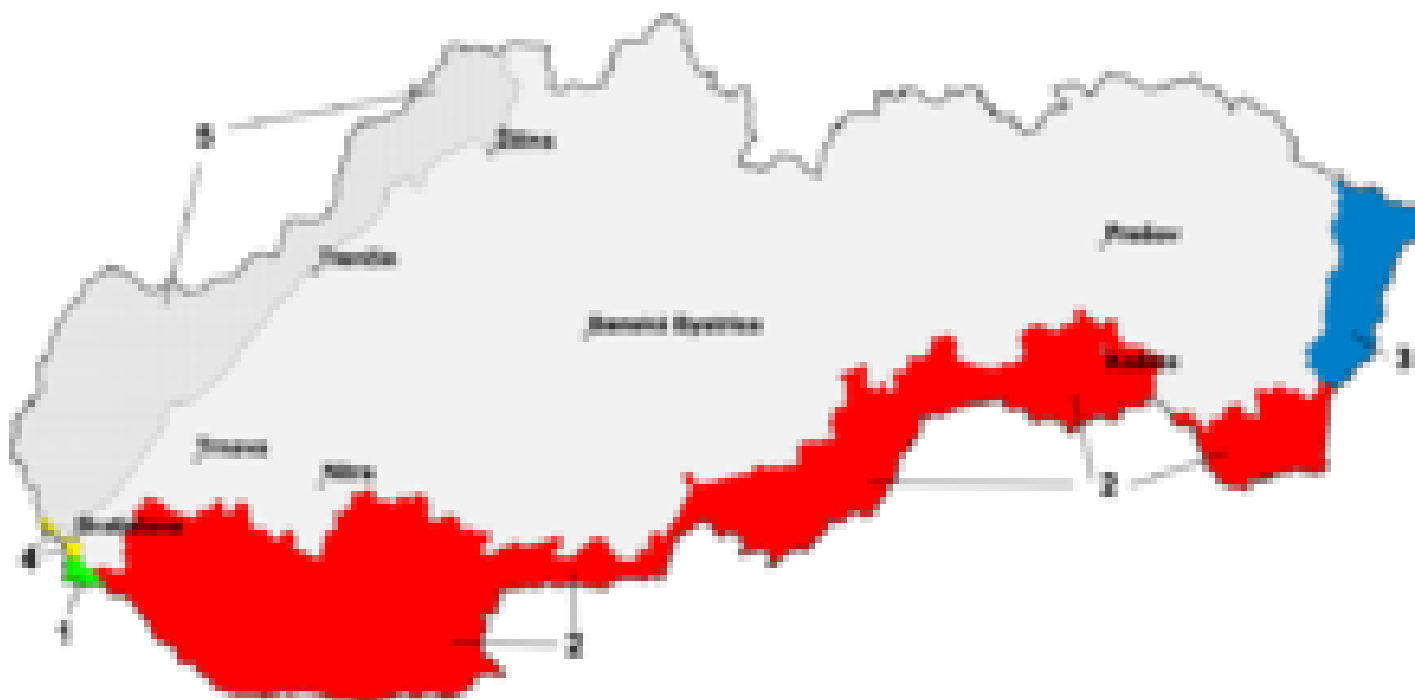
http://cs.wikipedia.org/wiki/Mnichovsk%C3%A1_dohoda

6. 10. 1938 – autonomie Slovenska

Žilina

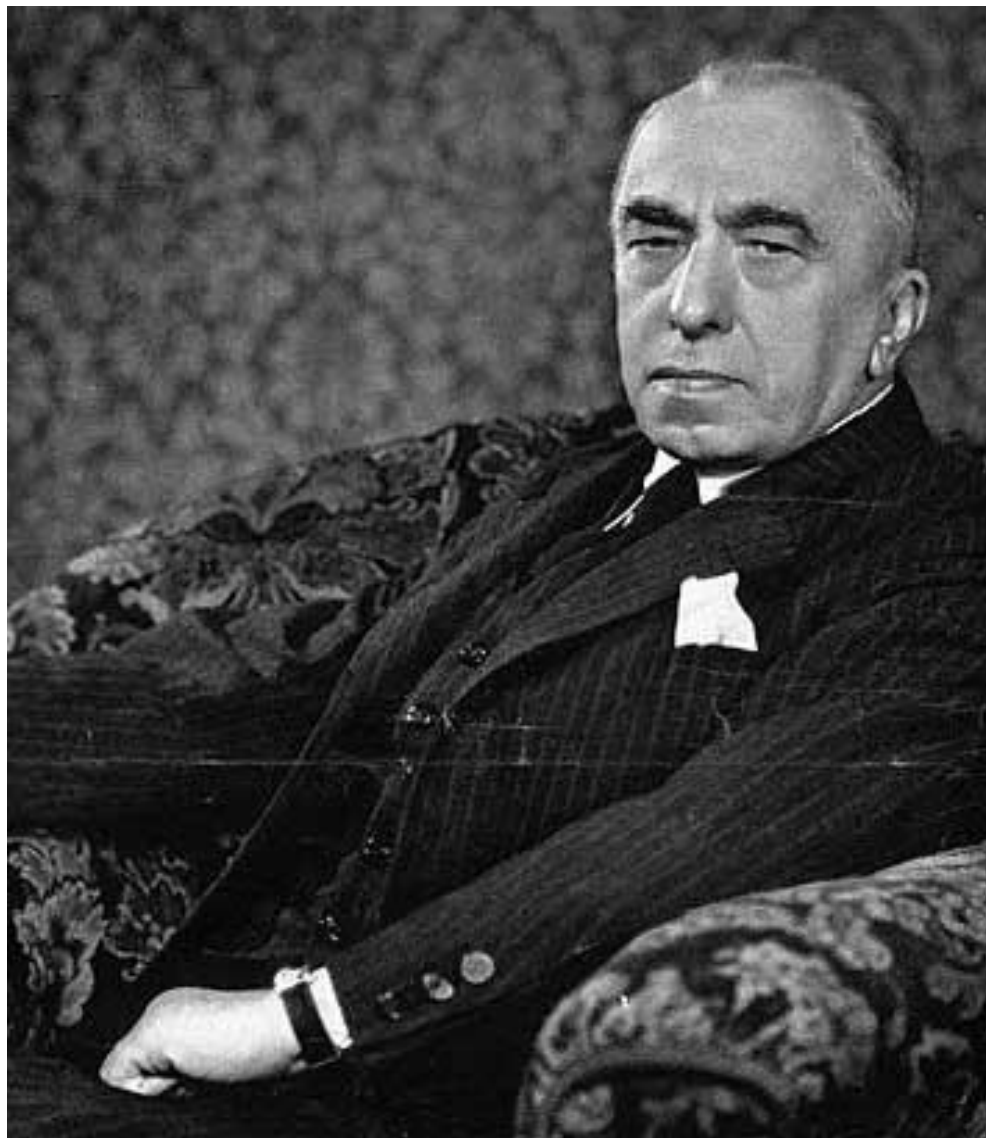

2. 11. 1938 – Vídeňská arbitráž

Emil Hácha

30. 11. 1938 - prezident

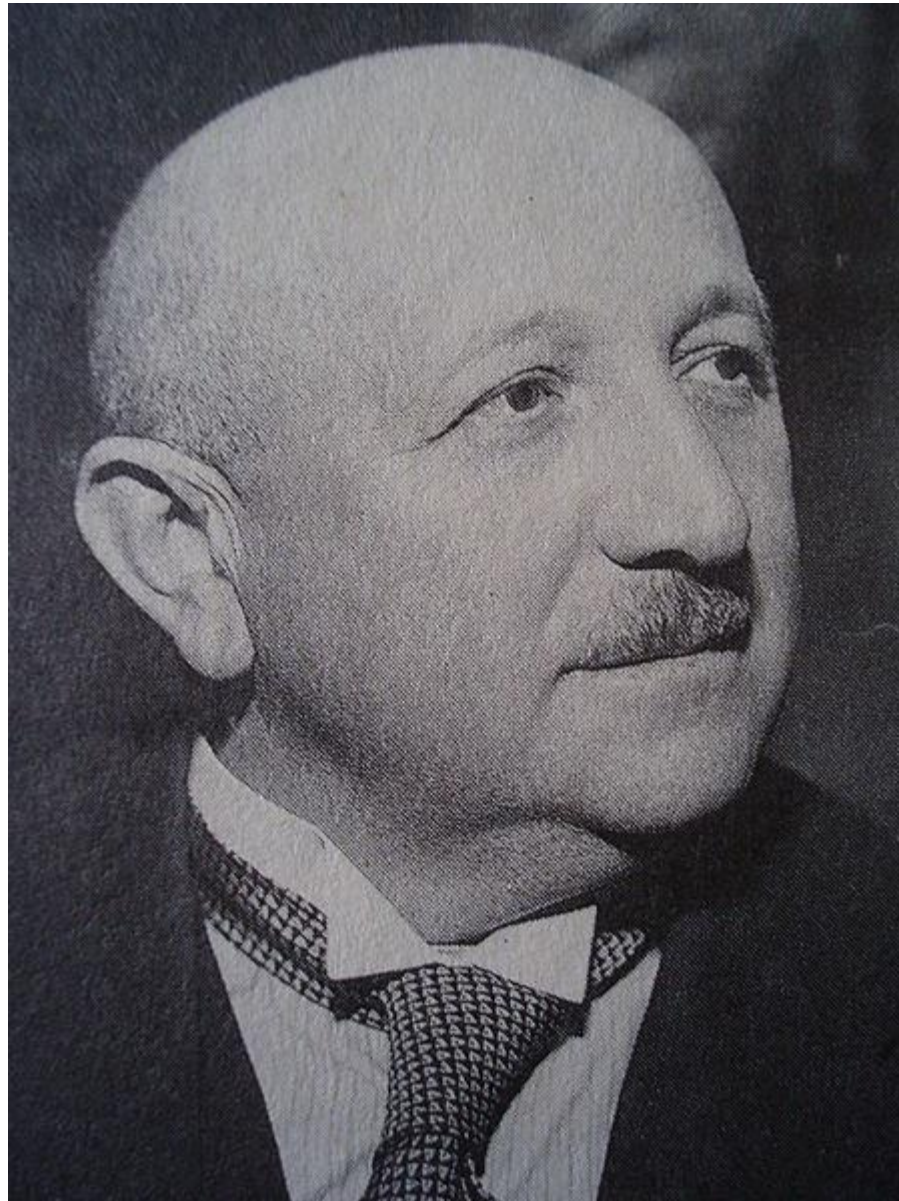

Rudolf Beran

1. 12. 1938 – duben 1939

ministerský předseda

František Chvalkovský
ministr zahraničí

Zmocňovací zákon

- Dne 15. prosince 1938 Národní shromáždění schválilo tzv. **zmocňovací zákon, č. 330/1938 Sb.**
- Vládě umožňoval vyhlašovat **zákony** a prezidentovi také měnit ústavu.
- Tím, že **zákonodárná** moc přešla do rukou moci výkonné byla fakticky likvidována parlamentní demokracie v Česko-Slovensku a byl učiněn významný krok směrem k fašistickému zřízení.

- Strana národní jednoty
- Národní strana práce (sociální demokracie, národní socialisté)

14. 3. 1938 – Slovenský štát

14. 3. 1938 – E. Hácha v Berlíně

15. 3. 1938 – okupace Čech a Moravy

http://cs.wikipedia.org/wiki/N%C4%9Bmeck%C3%A1_okupace_%C4%8Cech_a_Moravy

16. 3. 1938 – výnos
o vyhlášení
Protektorátu Böhmen
und Mähren

Erlass des Führers und Reichskanzlers
über das Protektorat Böhmen und Mähren.

vom 16. März 1939.

Ein Jahrtausend lang gehörten zum
Lebensraum des deutschen Volkes die böhmisch -
mährisch^{en} Länder . Gewalt und Unverstand
haben sie aus ihrer alten historischen Umgebung
willkürlich gerissen und schliesslich durch
ihre Einfügung in das künstliche Gebilde der
Tschecho-Slowakei den Herd einer ständigen
Unruhe geschaffen. Von Jahr zu Jahr vergrösserte
sich die Gefahr, dass aus diesem Raum heraus
- wie schon einmal in der Vergangenheit -
eine neue ungeheuerliche Bedrohung des euro -
päischen Friedens kommen würde. Denn dem
tschecho-slowakischen Staat und seinen Macht -
habern war es nicht gelungen, das Zusammenleben

5. 4. 1938 – ustaven Konstantin von Neurath říšským protektorem

Konstantin

von Neurath

1939 – 1941 – 1943

říšský protektor

Odborná literatura

- **Učebnice:**

- Bělina P., Pokorný J. a kol.: Dějiny zemí Koruny české. Praha, Litomyšl 1995
- Kuklíkovi J. a J.: Dějepis pro gymnázia a střední školy. Nejnovější dějiny. Praha 2002
- Kohoutková H., Komsová M.: Dějepis na dlani. Olomouc 2007 (2. vyd.)
- Atlas: Dějiny 20. století. Praha 2004

- **Doporučená literatura:**

- Beneš E.: Mnichovské dny. Paměti. Praha 1968
- Čapek K.: Hovory s T. G. Masarykem. Praha 1990
- Čapka F.: Dokumenty a materiály k národním dějinám 1918 – 1945. Brno 1998
- Galandauer J.: Vznik Československé republiky roku 1918. Praha 1988
- Harna J.: První Československá republika – pokus o demokracii ve střední Evropě. Praha 1990
- Masaryk T. G.: Cesta demokracie. Praha 1933, 1934, 1994
- Olivová V.: Zápas o Československo 1938. Praha 1996
- Peroutka F.: Budování státu, I-IV. Praha 1991
- Rychlík J.: Češi a Slováci ve 20. století. Česko-slovenské vztahy 1914 – 1945. Bratislava 1997

Odkazy

[Vznik Československa](#)

[Tomáš Garrigue Masaryk](#)

[Edvard Beneš](#)

[Kamil Krofta](#)

[První republika](#)

[Alois Rašín](#)

[Pátečníci](#)

[Leoš Janáček](#)

[Spejbl a Hurvínek](#)

[Mnichovská dohoda](#)

[Hospodářské dějiny Československa](#)

[Velká hospodářská krize](#)

[Sudetoněmecká strana](#)

[Hlinkova lidová strana](#)

[Fall Grün](#)

[Slovenská republika \(1939 – 1945\)](#)

Německá okupace Čech a Moravy

Obecní dům v Praze